

Fotografiák

Én úgy szerettem rendezgetni őket
Fekete album szürke erdejében,
Mely halkan zizegett, mint csöndes őskert.

Ó arcok, amint némán, egyre néznek,
Örökre néznek és a végtelenbe,
Mert ide lopta őket egy igézet.

A földi másuk jár, kél, tova, messze.
Tán hervad, mint a dérvert őszirózsa,
Vagy melegíti őt napod, szerencse.

Itt mindig így maradnak mosolyogva,
Vagy mindig mélán komolyodva néznek,
Amíg perreg, perreg a homokóra.

És rám köszönnek ők is, kik nem élnek.

*

Ez itt apám, mint ifjú katona,
Arcát pirosra festé régi mester,
Ily virulón nem láttam én soha.

Tán elfakult, míg annyi éve ment el,
Hogy engemet ringathatott a térdén
S tovább vánszorgott nyugős életemmel.

Ez ifjú arcon is, a szeme mélyén,
Jövő ború felhője veti árnyát
S a szeme fénye bánatos lidércfény.

A korai halál párkái várják
És én vagyok, sötét költő, fia,
Kin nem segít se asszony, se imádság,

Az élete neuraszténia.

*

Ím itten egy régi daguerrotip kép:
Petőfi a pipával, Debrecenben,
Magasztos és dicső költői inség.

Egy másikon széljárta köpenyegben
Búcsúzik a szegény szülői háztól.
E képeken oly sokszor elmerengtem.

Boldog Petőfi, ki éhezve fázol,
De végig melegít egy szent lidérccláng,
Egy forró hagymáz hírről és hazáról.

S amíg mi többi, új, fájó poéták
Sebzett ideggel virrasztunk az éber
Álmok vak éjén, ő győzőn néz le ránk,

Ki elment idején, huszonhat évvel.

*

Itt távol tájkép, tóval és hegyekkel,
Oly vadregényes és valószínűtlen
És rajta házaspár, sok víg gyerekekkel.

Galambok turbékolnak nyári égen
És a képen mindenki mosolyog,
A talmi bárány is a talmi réten.

Ó mosolyok, ti ódon mosolyok,
Ti talmi örömök, mik elmúltatok,
Mi dolog ez, mi szomorú dolog?

Ma úgy tekintek már kábulva rátok,
Mint Andersen-mesék rajzára néztem
Én koravén fiú, kit sújt az átok.

Ó érzem én, hogy mindörökre végem,
Borom kifolyt, rózsám elhervadt
És csillagom megindult már az égen.

És jaj nekem, de már bús sem vagyok.

Megint a Tiszánál

Egy nyaram elmúlt, fénye elapadt
És téged, szent folyóm, nem láttalak.

Talán azért is voltam oly beteg,
Mert nem ringattad fáradt képemet.

Hisz habod párna, szőke, lágy selyem,
Melyen hold nyugszik és álom terem.

Ó ez a hold és ez az éjszaka,
A csöndesség és békesség maga.

A csöndesség, mely mégis halk zene,
Azúr világok víg üzenete.

S e béke úgy legyinti lelkemet,
Mikéntha gyöngyvirággal verne meg.

Ó tiszaparti holdas éj, te mély,
Szívembe csöndet és békét zenélj.

Szórd át ezüsttel rajta a borút,
Feledjen el világot s háborút!

Béke

Lágy lilába öltöztek a fűzfák,
Fák fölött a béke kékje leng,
Enyhe bánat madara repült rám
S bennem régi vers zenéje zeng.

Messze, mint az álom, él a város,
Itt a Tisza bűvölete már,
Itt meséim erdejében járok,
Itt az idő örök csendje áll.

Itt reménnyé épül anyai emlék
És emlékké szépül a remény,
Feledünk itt hűtelen szerencsét
S kikötünk az álmok szigetén.

Itt fölöttem tűnhetnek az évek,
Én túlnézek tűnő éveken.
Szívem árad át e békességbe
És e békesség a szívemen.

Testvér!

Mért von úgy a vágy benézni csorba
Ablakon, ha gyéren lámpafény ég
Szűk szobában s asztalnál dohogva,
Bús lakó ül s véle tompa kétség?

Nem tudom ki, nem tudom miért bús
És miért néz oly merőn a lángba?
A falon a barnás, régi Jézus
Arcán új fényt tétováz a lámpa.

Vagy Aradnak vértanúi mennek
Szép halálba, rút halálba némán?
Mindegy az a fásult idegennek,
Aki ül csak s töpreng napi témán.

Úgy szeretnék besurranni hozzá,
Mint a tolvaj, aki senkit sem fél,
Kezét lágyan a kezembe fognám
És suddognám lassan, lopva: Testvér!

Búcsú

Mielőtt innen végkép elmegyek,
Szeretnék elköszönni, emberek.

Mint rab, akinek int a szabad út,
Búcsút rebeg, mielőtt szabadult.

Mint a madár, kit Dél vár arra túl,
Az eresz alján még egy dalt tanul.

Mit is daloljak, én szegény beteg,
Mit is dadogjak nektek, emberek?

Talán nem is kell még búcsúzni se?
Hisz észre sem vett engem senkise.

Csak egy könny voltam, aki porba hull,
Csak egy sóhaj, ki égbe szabadul.

Csak egy csók, aki hideg kőre lel,
Csak egy szó, kire visszhang nem felel.

Egy pillangó, ki csillagot keres
S elgázolja egy durva szekeres.

Önarckép 1918

Néhány ránccal több a gond az arcon,
Néhány könnyel több a fény a szemben,
Néhány dallal több a bú az ajkon
És se dac, se vád a végzet ellen.

Ilyen ez arc s így néz hús nyugodtan
A nagy éjbe, mely felé közelget,

Régi társak s álmok várnak ottan,
Többen, mint ahányan itt delelnek.

Régi társak, álmok. Tán a semmi,
Akkor is jobb százszor arra lenni,
Mint lármás vásárodon, valóság.

Áldott semmi, hol nem fáj az agy már,
Hol örökké ünnepel a naptár
S veszteg alszanak a homokórák.

Tömörkény utcáján

A régi utcán lassan ballagok,
Fölöttem békés esti csillagok.

Mély nyugalom lágy szőnyege terül
Végig az utcán s a csönd hegedül.

Az ablakok, mint hű öreg szemek
S a régi házak is öregszenek.

Oly egyedül, oly bánatos vagyok,
Mint akit minden álma otthagzott.

S a csöndben, estben, árnyban mintha csak
Hozzám suhanna egy szelíd alak.

S én halkkal, loppal suttogok veled,
Mint hervadt hársak hulló levele.

A magyar bánat mély zenéje zeng,
Bús hangfogóval vén szívembe bent.

Én sírok, vallok, panaszom zokog,
Ő mosolyog, miként a boldogok.

A hangja mint a távol cimbalom,
Szívembe zöng nyugalmas biztatón.

Szemén megcsillan egy tisztább világ,
Mint jegenyéken túl a délibáb.

Ó drága árnyék, holt, hű cimborá,
Biztass, vezess és el ne hagyj soha!

Júlia, bús virág

Ott tévedeztem mélységek felett
S gyopárt a szirten, téged leltelek.

A sorsom, mint kőszikla, oly kopár,
Virulj szívemben, kedves, bús gyopár.

Ó régen rózsák buja illatát
Kerestem én rőt éjszakákon át.

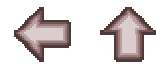
Nagy messze rózsák nyíltak kényesen
És elvirultak mind, de nem nekem.

Ma már tudom, hogy völgyünk siralom
S az ormokon van tiszta nyugalom.

Az ormokon, hol csönd s gyopár terem,
Halotti csönd és égi szerelem.

Köszöntő

Lassan búcsúzom a világtól.
Öröm, vágy, élet tova pártol.

A túlsó partra többet nézek,
De még marasztal egy ígézet.

A szemeid hű, tiszta fénye
Világol még rám bízva, félve.

Szomorú szépséged varázsa
Aranyat hint e hervadásra.

Köszönöm e borús szerelmet,
Hogy lelket ad nekem a lelked.

Hogy búcsúzó tekintetemben
Te tündökölsz, én drága szentem.

Köszönöm, édes, hogy szerettél,
Hogy holt szív hű özvegye lettél.

Gabriele D'Annunzionak

A nyár dalol az enyhe zöld alatt.
A Tiszaparton, a kelő napon,
Míg rózsafényben szállnak madarak,
Egy szökőkút zenéjét hallgatom.
Be szép a reggel, ott is, ugye szép?
Tiburi völgyben, Róma szűz egén
És szép, ha langy illattal a setét
Mély nyári éj néz száz csillagszemén.
Ó minden fájo árnyon, gyászon át
Oly diadalmas és oly dús az élet.
Úgy zengeti az örömharsónát
S te meg akarnád ölni az öcsémet?

De a szökőkút csak dalol, dalol,
Tükrébe fürdik kék menny, zöld pagony,
Versailles se több nékem, túl valahol,
Mint ez a sétány, nyári hajnalon!
Ó pedig én is, én is fürdetém
Tört lelkemet mindenben, ami szép,
Elrévedeztem Rembrandt remekén
És ittam versek mákonyos izét.
Daloltam én is messze, méla dalt,
Csöndes panaszt arról, mily bús az élet
És hogy mily szép a bú a nap alatt.
S te meg akarnád ölni az öcsémet?

Ó régi nyár, ó eltűnt szűz derű,
Mi verseket olvastunk estelen.
A versekben száz bűvös hegedű
Sírt epekedve és sejtelmesen.
Az égi sátor künn már csillagos
Kékellő selymét feszítette fenn.
Te tán Párizsban nagy körutakon
Kószáltál és titáni tereken!
Mi téged is idéztünk, - szellemet -
És verseden a lelkünk messze tévedt,
Párizsba tán és álmodtunk veled.
S te meg akarnád ölni az öcsémet?

Szerény gőg

Alázatosan és búsán botorkál
Szegény szolgád, ó élet, utadon,
De néha, néha énekelni próbál.

A szavadat én hittel hallgatom
S a porban és a sárban is dalolva
Megyek, megyek az országutakon.

Hiszen halál vár rám, bús vándorodra
S a temetőbe többször térek én
És örömebb, mint a városokba.

De olykor mégis, lelkem rejtekén
Valami büszke sejtés bujtogat,
Valami titkos és bízó remény.

Tán egy dalom, szelíd, mély hódolat
Előtted szépség és előtted élet,
Túlzengi majd a Hindenburgokat

És mégis győzők én, ha már nem élek.

Tiziánnak

Ó boldog mester, végtelen derűnek
Nagy mestere, kit álmok száza készttet,
Hogy a színek játékát vígan űzzed
És kinek egy az élet és művészet;

Ó boldog festő, bársony és selyem lett
Minden kezében, tiszta és meleg fény
S közel száz éved tündökölve tellett
S legtöbb bíbort leltél épp naplementén.

Ó Tizián, egy elfáradt tanítvány,
Ki szinte fényt imád s nem senki hitvány,
Félős irígyen gondol rád szegényke:

Csak néhány tiszta könny a gyöngye, éke,
De lelke mélyén, árva műteremben,
Száz álma él, mindennél fényesebben.

Thonuzoba

Megyek meghalni, párom, jer velem,
A német Isten nem lesz Istenem.

Az öreg Istent hittem eddig én,
Ki mennydörög a magas ég ivén.

Az öreg Istent, akinek szeme
Arany nyilával tűz e földre le.

A német Isten komoly és szelíd,
De vasba önti harcos híveit.

Keresztje kard, oltára félhomály,
Mennykő helyett a sípja orgonál.

A német Isten szőke idegen.
Az öreg Isten jó uram nekem.

Ha magyar földön híve nem marad,
Megyek pihenni magyar föld alatt.

Megyek meghalni, párom, jer velem,
Föld ősanyánk ölébe csendesen.

Egy virágért

Mit adjak egy virágért, mint virágot?
Egy verset, mely a szívemből terem,
A szívemből, mely könnyeimmel ázott,
Mint a mező ködülte éjeken.

Mint a mező, mely akkor terem éppen,
Ha jól fölszántják viharok s ekék.
Ó viharom, én rettenetes évem,
Elég volt nékem, több is, mint elég.

Mert rabja voltam gyilkos mélabúnak
És ültem mélyén a fekete kútnak
S hallgattam, amint sorsom varja károg.

S valaki egyszer azt üzente: higgyek,
Egy fehér rózsát e mély kútba hintett.
Mit adjak egy virágért, mint virágot?

Vidék

Tűnik, múlik az *egy* emberöltő
S én maradok a falusi költő.

Miket szívem gyermetegül áhít,
Nem látom nagy városok csodáit,

Miket minden boldog apacs láthat,
Tünde nőket, fényes operákat.

Mint a bakter kicsi háza mellett,
Szalutálok tűnő életeknek.

Piros zászlót lengetek hiában:
Forradalmas, titkos, régi vágyam.

Körülöttem csönd van s réti rózsák.
Ó ki tudja, tán ez a boldogság?

S én dalolva fölnézek az égre
S meghalok, mint isten szegénykéje.

Negyvenhatosok

In memoriam

Szörnyű dicsőségünk hadd zengjem, éjszinü fátyolt
Fonva a lantra, melyen bomlanak az idegek.
Álom nélküli és komoran feketéllő éjszaka vadján,
Lelkem pusztáján marsol a hősi ezer.
Látom őket a dél kövein menetelni kitartón,
Merre Szabács, Nándor, Valjevo, Nis meredez.
Látom északon is zord messze mezők sivatagján,
Hol ugató ércek számuma fürgetegez.
Látom, amint dalolón nekiszegzi az ezred a mellét,
Hogy fölfogja a vak északi Rém rohamát.
Látom délnyugaton bástyát állítani holtak
Nagy seregéből, hogy két haza védve legyen.
S látom a messze, szilaj Piavénál emberi hídként
Holtan is ők földözik a vonuló sereget.
Ó, ti fiúk, barnák, szőkék, ti Szegednek hősei, árvák,
Hol van a lant, a babér, mely dalol és koszorúz?
Északon és délen, keleten, nyugaton, e világnak
Minden tájékán sírook áll s nevetek!
Hány hant domborodik s jelöletlen hány rög enyészik
Szerbia bús terein s merre Galícia van,
Lengyel síkokon és a Doberdón, távol Isonzó
És Piavé mélyén, messze kopár köveken!
Mind csöndben szunnyad s álmát álmodja a holt ott
- (Elfáradt gyermek mostoha anyja ölén) -
Hús Tisza partjáról, hol a szürke füzes szomorún leng,
Nagy jegenyék dala zsong, szőke akác mosolyog.
Hol Dugonics búsong, Dankó muzsikál és méla Tömörkény
Darvadozik anyaföld csöndes eressze alatt,
Hol kis házak előtt, ha vasárnap alkonya barnul,
Ülnek a jó öregek, égnek a makrapipák
S várnak a szép eladók pötykén kivirulva az ablak
Százszorszépei közt és violái mögött
S várnak néma, sötét sorban, síró szemmel, feketében,

Fájdalmas szüzek és bánatos édesanyák.
Véres idők terhét hordozza borongva, lemondva
E sereg és neki már mit hoz a vak diadal?
Kedveseik vérén váltságot nyert Magyarország
S szörnyű dicsőségük fénye ragyog Szegeden.

Lévay József

Az új Mikes, a jó, öreg diák
Fölment a honba, hol a lelkek élnek,
Hol szentek a dalok s a bibliák
S a magyar álom boldog örök élet!

Hol Fejedelmünk, nagy Petőfi vár
Embert, ki férfi, magyar, dallal áldott
S öreg Mikes halkán jelenti már,
Hogy jönnek - hajh, hajh, - hú halott brigádok!

Balalajka

Fölzendül szépen, csendesen
A balalajka Szegeden.

A hold ragyog a fák felett,
Mint távol tájról üzenet.

A rabok arcán úgy dereng,
Mint könnyek és mint ékszerek,

A zene száll, a nóta szól,
A holdas éj békét dalol.

E nóta ismerős nekem,
Szívem dobogja szüntelen.

E zene kedves rokonom,
Bölcsőmtől fogva zokogom.

Mert bú él benne s vágy remeg,
Felétek, más táj, más egek!

S a nótát aki pengeti,
Szívem őt régen ismeri.

Egy fának fájó levele,
Öröktől egy vagyok vele.

Egy föld sápadt virágai,
Élünk virulni, hullani.

Jöttünk e földre sírva mi,
Egy Isten árva fiai!

Köszöntő

Móra Ferencnek

Hallom, hogy egyik lusztrumod letelt.
Pajtás, fogadd e csöndes éneket;

E halk köszöntőt, mely szívből kíván
Békés nyugalmat annyi harc után.

Békés nyugalmat: egyszerű a szó,
De sorsunk, hej, fukar jutalmazó!

Pedig mi oly szerény fiúk vagyunk.
Oly keveset s oly gyöngén akarunk.

Egy dalt, ha néha szívünk megdobog.
Egy dalt dúdolnánk, fáradt vándorok.

S álmodni vágyunk olykor, ami szép,
Mint alvó gyermek anyatej ízét.

És néha tisztán, mélyen érzeni,
Hogy *élünk* s nemcsak tengünk erre mi!

Anasztázia

Föltámadó: így hívták nagyanyámat,
Akinek arcán másvilági bánat
Hervatag őszi mosolya ragyog;
Igy néznek ránk a bús őrangyalok.

Föltámadó: fájdalmas anyasága
Ma benned él anyám, te árva, drága,
Te könnyezőn mosolygó jó anya,
Szomorú házunk szelíd alkonya.

Föltámadók: bennem ma száz dalokban
Mély bánatotok hamva lánggra lobban
S mi bennetek holt, néma, ősi gyász volt,
Meglengtetem, mint győzedelmi zászlót!

